

PREPOZNAJ-SPRIJEČI-PRIJAVI

Edukativna brošura o trgovini ljudima

GRAĐANSKI AKTIVIZAM

April 2024

Edukativna brošura o trgovini ljudima pod nazivom “Prepoznaj-spriječi-prijavi”, je dio aktivnosti NVU “Građanski aktivizam” na projektu pod nazivom “Zaštitimo jedni druge”, koji je finansijski podržan od strane Ministarstva unutrašnjih poslova.

Iznešeni stavovi u analizi reflektuju mišljenje autora dokumenta i ne odražavaju gledišta donatora.

Zabranjena je neovlašćena distribucija materijala.

UVOD

Trgovina ljudima predstavlja globalni fenomen, prisutan širom svijeta, bez obzira na politički sistem ili ekonomski razvoj pojedinih država. Trgovina ljudima se javlja u različitim kontekstima, uključujući zemlje u tranziciji, nerazvijene zemlje, zemlje u sukobu i postkonfliktna područja. Bez obzira na društvene i ekonomske razlike, sve ove države mogu imati uloge u procesu trgovine ljudima. Trgovina ljudima smatra se jednim od najrasprostranjenijih globalnih zločina, sa ozbiljnim posljedicama po milione žena, muškaraca i djece koji svakodnevno postaju žrtve ovog problema, što drastično mijenja njihove živote.

U objašnjenju trgovine ljudima, naglašava se da ona uključuje prodaju, kupovinu ili držanje osobe protiv njene volje u svrhu eksploatacije.

Eksploatacija uvek podrazumjeva upotrebu sile, prijetnje, prevare, zloupotrebe ovlašćenja ili teškog položaja, otmice ili drugih oblika prisile. Bitno je naglasiti da čak i uz pristanak žrtve na eksploataciju to ne mijenja činjenicu da je riječ o trgovini ljudima, odnosno krivičnom djelu.

Cilj trgovine ljudima je ostvarivanje dobiti kroz različite oblike eksploatacije, uključujući seksualnu eksploataciju, prinudni rad, prosjačenje, prisilno izvršavanje krivičnih djela, ilegalno usvajanje, prinudne brakove, trgovinu organima i druge oblike eksploatacije.

Naglašava se i jedan od uobičajenih stereotipa o trgovini ljudima, koji se fokusira samo na seksualnu eksploataciju, zanemarujući druge oblike, poput radne eksploatacije, gdje su muškarci često žrtve.

- **Šta predstavlja trgovina ljudima?**

Trgovina ljudima se široko prepoznaje kao ozbiljno krivično djelo i flagrantno kršenje ljudskih prava, kako u međunarodnom tako i u domaćem pravu. Ovaj oblik zločina često se opisuje kao savremeni oblik ropstva. Trgovina ljudima kao krivično djelo odvija se kada

trgovac ljudima koristi nasilje, prevaru ili prisilu kako bi kontrolisao drugu osobu, sa namjerom da je uključi, na primjer, u seksualne aktivnosti, ili radi zapošljavanja ili pružanja usluga.

Bitno je napomenuti da trgovina ljudima može, ali ne mora, uključivati transport žrtava na drugu lokaciju.

- **Ko su žrtve trgovine ljudima?**

Žrtve trgovine ljudima mogu biti raznovrsne i uključivati ljude različitih polova, starosnih dobi i socioekonomskog statusa. Evo nekoliko grupa koje su najčešće izložene riziku:

1. **Žene i djevojčice:** Žene i djevojčice često su izložene trgovini ljudima u svrhu seksualne eksploatacije. One mogu biti prisiljene u prostituciju ili raditi u lancu prostitucije protiv svoje volje.
2. **Djeca:** Djeca su posebno ranjiva grupa, jer trgovci ljudima često ciljaju na njihovu nezaštićenost i naivnost. Dječaci i djevojčice se mogu zlostavljati u različite svrhe, uključujući seksualnu eksploataciju, radnu eksploataciju ili prinudno prosjaćenje.
3. **Migranti i izbjeglice:** Osobe koje su podložne trgovini ljudima često su migranti ili izbeglice koje su suočene sa ekonomskim poteškoćama političkim nestabilnostima ili drugim izazovima. Oni mogu biti iskorišćeni za radnu eksploataciju, prisilni rad ili seksualnu eksploataciju.
4. **Osobe sa niskim socioekonomskim statusom:** Osobe koje žive u siromaštvu i nemaju pristup obrazovanju i resursima često su izložene većem riziku od trgovine ljudima. Oni mogu biti žrtve radne eksploatacije ili prisiljeni na druge oblike ropstva.
5. **LGBTQ+ zajednica:** Pripadnici LGBTQ+ zajednice često su izloženi većem riziku od trgovine ljudima zbog diskriminacije i stigmatizacije koje doživljavaju. Oni se mogu

suočiti sa prinudnim radom, seksualnom eksploatacijom ili drugim oblicima zlostavljanja.

Važno je naglasiti da trgovina ljudima ne poznaje granice i može se događati u različitim društvenim kontekstima. Prevencija trgovine ljudima zahtijeva međunarodnu saradnju, edukaciju i jačanje sistema zaštite ljudskih prava.

- **Ko su trgovci ljudima?**

Trgovci ljudima su osobe ili organizacije koje se bave ilegalnim poslovanjem prema kojem vrše kupoprodaju i eksploataciju drugih ljudi. Oni često deluju u ilegalnim mrežama i koriste različite metode kako bi privukli,

prevarili, ili prisilili ljude da postanu žrtve trgovine ljudima. Trgovci ljudima mogu pripadati različitim socijalnim, etničkim ili kulturnim grupama, a njihove motivacije obično uključuju finansijski dobitak ili kontrolu nad žrtvama.

Nekoliko tipova trgovaca ljudima:

- *Organizovane kriminalne grupe:* Ove grupe često imaju međunarodne veze i bave se raznim oblicima trgovine ljudima, uključujući seksualnu eksploataciju, radnu eksploataciju i druge oblike zlostavljanja. Mogu koristiti nasilje, prevaru i ucjene kako bi kontrolisali svoje žrtve.
- *Individualni trgovci:* Ponekad pojedinci deluju samostalno i vrše trgovinu ljudima iz ličnih motivacija. To može uključivati osobe koje prisiljavaju svoje članove porodice, prijatelje ili poznanike na različite oblike eksploatacije.
- *Bespomoćni posrednici:* Neki ljudi, poput lažnih regrutera ili agenata za zapošljavanje, mogu djelovati kao posrednici u trgovini ljudima. Oni obećavaju žrtvama bolji život ili posao, ali ih zatim izlažu eksploataciji.
- *Vlasnici ilegalnih radionica:* Osobe koje vode ilegalne radionice, pogotovo u industriji tekstila, poljoprivredi i drugim sektorima, mogu biti trgovci ljudima. Oni iskorištavaju radnu snagu žrtava, često ih drže u nehigijenskim uslovima i prisiljavaju na rad bez adekvatne naknade.

- *Internet predatori:* S obzirom na razvoj tehnologije, neki trgovci ljudima koriste internet za regrutaciju žrtava, posebno kada je riječ o seksualnoj eksploataciji. Oni mogu koristiti društvene mreže, oglase i druge online platforme kako bi privukli potencijalne žrtve.

Važno je napomenuti da trgovina ljudima često zahtijeva međunarodni odgovor, jer ovi zločini često prelaze nacionalne granice. Borba protiv trgovine ljudima zahtijeva saradnju između država, agencija za sprovođenje zakona, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija.

- **Kako prepoznati trgovinu ljudima?**

Prepoznavanje trgovine ljudima zahtijeva pažnju na određene znakove i situacije koje mogu ukazivati na prisustvo ovog ozbiljnog zločina.

Trgovina ljudima može se manifestovati u različitim oblicima, uključujući seksualnu eksploataciju, radnu eksploataciju, prinudno prosjačenje i druge oblike zlostavljanja.

U nastavku su ključni znakovi i situacija koje treba imati na umu prilikom prepoznavanja trgovine ljudima:

- *Prinudni rad:* Osobe koje su izložene trgovini ljudima često su prisiljene na rad protiv svoje volje. To može uključivati rad u teškim uslovima, dug radni dan bez odgovarajuće naknade, oduzimanje pasoša ili ličnih dokumenata, kao i prisilne dugove koje žrtve moraju otplaćivati kroz rad.
- *Seksualna eksploatacija:* Osobe koje su prisiljene na seksualnu eksploataciju mogu pokazivati znakove fizičkog i emocionalnog zlostavljanja. One mogu biti kontrolisane ili nadgledane od strane trgovaca ljudima, te se mogu pojaviti i promjene u njihovom ponašanju, kao što su anksioznost, depresija ili povučенost.
- *Oduzimanje slobode kretanja:* Žrtve trgovine ljudima često su ograničene u svojoj slobodi kretanja. Trgovci ljudima mogu ih držati zatvorene ili ih nadzirati kako bi spriječili bjekstvo.

Osim fizičke kontrole, ovo može uključivati i psihičke prepreke, poput pretnji ili manipulacije.

- *Lažna obećanja i prevara:* Trgovci ljudima često koriste obmane kako bi privukli svoje žrtve. To može uključivati lažna obećanja o boljem životu, poslu ili obrazovanju. Takođe, žrtve mogu biti obmanute u vezi sa uslovima rada ili života koje će doživeti.
- *Nedostatak kontrole nad ličnim dokumentima:* Trgovci ljudima često oduzimaju lične dokumente od žrtava kako bi ih držali pod kontrolom. Nedostatak pasoša, ličnih isprava ili drugih identifikacionih dokumenata može ukazivati na trgovinu ljudima.
- *Nasilje i prijetnje:* Žrtve trgovine ljudima često su izložene fizičkom, psihičkom ili seksualnom nasilju kako bi se održala kontrola. Strah od kazne ili odmazde može značajno otežati žrtvama da traže pomoć ili pobjegnu.
- *Neobično ponašanje ili izgled:* Osobe koje su žrtve trgovine ljudima mogu pokazivati znakove napetosti, straha ili povučenosti. Mogu djelovati nevoljno ili kao da su pod strogim nadzorom drugih.

Važno je naglasiti da ovi znakovi nisu isključivi i da je prepoznavanje trgovine ljudima kompleksno pitanje. Obrazovanje i svijest o ovim znakovima igraju ključnu ulogu u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima.

Ako sumnjate da osoba može biti žrtva trgovine ljudima, preporučljivo je kontaktirati lokalne vlasti, organizacije civilnog društva ili međunarodne institucije koje se bave ovom problematikom.

- **Kako spriječiti trgovinu ljudima?**

Ukoliko uočite ili sumnjate da se radi o slučaju trgovine ljudima, važno je postupiti odgovorno i sačuvati bezbjednost i dobrobit potencijalnih žrtava.

Koraci koji se mogu preduzeti kako bi se pomoglo spriječiti trgovinu ljudima i pružila podrška žrtvi:

1. Nemojte direktno intervenisati: Ako primetite situaciju koja vam izgleda sumnjivo i ukazuje na trgovinu ljudima, nemojte direktno intervenisati. To može biti opasno za vas i žrtvu. Umesto toga, odmah obavestite lokalne vlasti ili organizacije koje se bave trgovinom ljudima.

2. Pozovite nadležne institucije: Odmah kontaktirajte policiju, tužilaštvo ili druge relevantne vlasti u Crnoj Gori. Prilikom prijavljivanja, pružite što je moguće više informacija o situaciji, uključujući mesto, vreme, opis osoba i druge relevantne detalje.

3. Koristite anonimne linije prijave: Ako se osećate nesigurno ili želite ostati anonimni, proverite postoje li anonimne linije prijave koje su dostupne u Crnoj Gori. Ove linije omogućavaju građanima da anonimno prijavljuju sumnje na kriminalne aktivnosti, uključujući trgovinu ljudima.

4. Obratite se organizacijama civilnog društva: Postoje organizacije civilnog društva koje se bave borbom protiv trgovine ljudima i pružanjem podrške žrtvama. U Crnoj Gori, možete se obratiti organizacijama koje se bave ljudskim pravima, borbenim organizacijama protiv trgovine ljudima i sličnim grupama.

5. Zadržite informacije o sigurnosti: Ako je moguće, zadržite informacije o sigurnosti i identitetu žrtava. Ovo može biti od pomoći nadležnim organima i organizacijama koje rade na rešavanju slučaja.

6. Edukacija i svest: Podizanje svesti o trgovini ljudima može doprineti sprečavanju ovog zločina. Edukujte sebe i druge o znakovima trgovine ljudima kako biste bolje prepoznali potencijalne slučajeve.

7. Podrška žrtvama: Ako je moguće i bezbedno, pružite podršku žrtvama i informacije o resursima dostupnim za njihovu pomoć. Organizacije civilnog društva i vlasti često pružaju podršku žrtvama trgovine ljudima.

Važno je naglasiti da je borba protiv trgovine ljudima zajednički napor, a saradnja građana, vlasti i organizacija ključna. Prijavljivanje sumnji i podrška žrtvama od suštinskog su značaja kako bi se sprečilo dalje širenje ovog ozbiljnog problema. Osim konkretnog djelovanja neophodno je govoriti i sprječavanju trgovine ljudima kroz prevencija iste u Crnoj Gori, kao i bilo gdje drugo, zahtijeva sveobuhvatan pristup koji uključuje državne institucije, nevladine organizacije, privatni sektor i građane. Evo nekoliko ključnih koraka koji mogu doprinijeti sprečavanju trgovine ljudima u Crnoj Gori:

1. **Jačanje zakonodavstva i pravosudnog sistema:** Država treba imati snažno zakonodavstvo koje adekvatno definiše i kažnjava trgovinu ljudima. Takođe je važno osigurati efikasnu primjenu zakona i adekvatne kazne za počinioce.
2. **Edukacija i podizanje svesti:** Svijest o opasnostima trgovine ljudima treba biti široko rasprostranjena u društvu. Edukacija građana, ali i profesionalaca u oblasti obrazovanja, zdravstva, pravosuđa i socijalne zaštite, pomaže u prepoznavanju znakova trgovine ljudima i pružanju podrške žrtvama.
3. **Prevenција među ranjivim grupama:** Fokusiranje na ranjive grupe, poput dece, migranata, i osoba s niskim socioekonomskim statusom, važan je aspekt prevencije. Programi obrazovanja i podrške ovim grupama mogu smanjiti rizik od trgovine ljudima.
4. **Rad sa lokalnim zajednicama:** Uključivanje lokalnih zajednica u procese prevencije ključno je. Lokalne vlasti, nevladine organizacije i građani mogu zajedno raditi na identifikaciji i rešavanju problema u svojim zajednicama.
5. **Saradnja između sektora:** Integrisani pristup, koji uključuje saradnju između državnih institucija, nevladinih organizacija, privatnog sektora i medija, pomaže u jačanju sistema prevencije i borbe protiv trgovine ljudima.

6. **Unaprjeđenje sistema socijalne zaštite:** Pružanje efikasnih socijalnih usluga i podrške žrtvama trgovine ljudima ključno je za njihovu reintegraciju u društvo. Ovo uključuje psihosocijalnu podršku, smeštaj, obrazovanje i zapošljavanje.
7. **Povećanje nadzora na granicama:** Efikasan nadzor na granicama i saradnja s drugim državama u regionu mogu smanjiti rizik od prekogranične trgovine ljudima. Razmena informacija i koordinacija među relevantnim agencijama su ključne.
8. **Unaprjeđenje ekonomske situacije:** Smanjenje siromaštva i nezaposlenosti može smanjiti ranjivost pojedinaca i zajednica pred trgovinom ljudima. Podsticanje ekonomske stabilnosti i inkluzivnog rasta doprinosi opštem smanjenju rizika.
9. **Istraživanje i praćenje trendova:** Praćenje i analiza podataka o trgovini ljudima pomažu u prepoznavanju novih trendova i prilagođavanju strategija prevencije.
10. **Angažovanje medija:** Mediji imaju ključnu ulogu u podizanju svesti i informisanju javnosti o problemu trgovine ljudima. Edukativne kampanje i istraživačko novinarstvo mogu doprineti većem razumevanju problema.

Održavanje redovnih obuka i evaluacija efikasnosti preduzetih mjera ključno je za uspješnu prevenciju trgovine ljudima u Crnoj Gori.

Takođe, važno je da građani budu svjesni problema i da aktivno učestvuju u zaštiti svojih zajednica.

- **Kome prijaviti slučaj trgovine ljudima?**

U Crnoj Gori, može se prijaviti trgovina ljudima kontaktiranjem nadležnih organa ili koristeći hitne brojeve za prijavu krivičnih djela.

1. Policija: Ako primetite ili sumnjate u trgovinu ljudima, odmah kontaktirajte policiju. Hitni broj policije u Crnoj Gori je **122**. Ovaj broj možete pozvati u slučaju hitne situacije, uključujući situacije vezane za trgovinu ljudima.

2. Linija za pomoć žrtvama trgovine ljudima: Crna Gora ima Nacionalni SOS broj za pomoć žrtvama trgovine ljudima. Ovaj broj je **116 006**, a dostupan je 24 sata dnevno. Poziv na ovaj broj je besplatan i može se koristiti za prijavu i dobijanje podrške.

3. Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP): MUP Crne Gore ima posebnu Službu za borbu protiv trgovine ljudima. Možete ih kontaktirati putem zvanične internet stranice MUP-a ili direktno na njihovoj adresi.

4. Nacionalna linija za prijavu krivičnih djela: Ako želite prijaviti trgovinu ljudima, možete kontaktirati Nacionalnu liniju za prijavu krivičnih djela na broj **19807**. Ova linija radi od 07:00 do 21:00 čas, a pozivi su besplatni.

5. Organizacije civilnog društva: Takođe možete potražiti podršku i informacije kod organizacija civilnog društva koje se bave pitanjem trgovine ljudima u Crnoj Gori. One mogu pružiti dodatne resurse i podršku žrtvama.

Prilikom prijave, trudite se pružiti što više detalja o situaciji kako biste pomogli nadležnim organima u istrazi. Važno je napomenuti da je sigurnost vas i žrtava prioritet, stoga nemojte direktno intervenirati ili ugrožavati situaciju. Umjesto toga, obratite se policiji ili drugim relevantnim institucijama.

- **Preporuke i smjernice**

Može se izvući niz smjernica i akcija koje bi Crna Gora mogla preduzeti kako bi unaprijedila napore u borbi protiv trgovine ljudima i pružila adekvatnu podršku potencijalnim žrtvama. Evo nekoliko konkretizovanih preporuka:

1. Proaktivno identifikovanje potencijalnih žrtava:

Razviti i implementirati proaktivne strategije identifikacije potencijalnih žrtava trgovine ljudima, s fokusom na ugrožene grupe kao što su romska djeca koja se bave prostitucijom, žene uhapšene zbog prostitucije, migranti bez dokumenata, izbjeglice, raseljena lica, posebno Romi, i djeca prosjaci. Uspostaviti suradnju s NVO-ima i lokalnim zajednicama kako bi se olakšalo identifikovanje potencijalnih žrtava i pružila im podrška.

2. Efikasno usmjeravanje u sigurne institucije:

Razviti jasne protokole za upućivanje identifikovanih žrtava trgovine ljudima u vladina skloništa ili NVO koje pružaju odgovarajuće usluge. Ojačati saradnju sa romskim zajednicama kako bi se osigurala prevencija trgovine ljudima i efikasno identifikovanje žrtava.

3. Implementacija memoranduma o razumijevanju:

Osigurati da sve državne institucije odgovorne za staranje o žrtvama trgovine ljudima sprovode obaveze definisane u Memorandumu o razumijevanju. Redovno procenjivati efikasnost tih institucija u pružanju podrške žrtvama.

4. Obuka i angažman centara za socijalni rad:

Unaprijediti obuku centara za socijalni rad u prepoznavanju i procjeni žrtava trgovine ljudima, kao i u pružanju odgovarajuće podrške.

Povećati angažman centara za socijalni rad u zajednicama kako bi se poboljšala prevencija trgovine ljudima.

5. Efikasno istraživanje i procesuiranje trgovine ljudima:

Osigurati da državne vlasti energično istražuju i procesuiraju krivična djela trgovine ljudima. Poboľjšati razumijevanje krivičnih djela trgovine ljudima u sudstvu i osigurati efikasno sudsko gonjenje, uključujući javne zvaničnike umiješane u trgovinu ljudima.

6. Poštovanje prava ųrtava trgovine ljudima:

Utvrđiti jasne smjernice za poštovanje prava ųrtava dok su na staranju u skloništima, uključujući pravo na slobodno kretanje. Pruųiti edukaciju osoblju skloništa o specifičnim potrebama i pravima ųrtava trgovine ljudima.

7. Javni stav i svijest:

Razviti i implementirati javne kampanje kako bi se podigla svijest o trgovini ljudima u zemlji. Edukovati građane o znakovima i poslasticama trgovine ljudima, potičući ih na prijavljivanje sumnjivih situacija.

8. Zaštita svjedoka:

Unaprijediti zaštitu ųrtava koje su potencijalni svjedoci kako bi se više ųrtava osnaųilo da svjedoči protiv lica koja su njima trgovala.

9. Specifična zaštita djece:

Poboľjšati specifičnu zaštitu djece ųrtava trgovine ljudima kako bi se osiguralo da staranje o njima usmjerava u najbolji interes potencijalnih ųrtava trgovine ljudima.

Implementacija ovih smjernica zahteva saradnju različitih sektora društva, uključujući vladine institucije, NVO, lokalne zajednice i međunarodne organizacije. Takođe, pravna i institucionalna podrška je ključna kako bi se osiguralo da ove smjernice budu adekvatno sprovedene i da doprinesu efikasnoj borbi protiv trgovine ljudima u Crnoj Gori.

ZAKLJUČAK

U borbi protiv trgovine ljudima, svaki pojedinac igra ključnu ulogu u prepoznavanju, sprječavanju i prijavljivanju ovog ozbiljnog zločina. Važno je razvijati visok nivo svijesti o znakovima trgovine ljudima kako bismo zajedno stvorili neprijateljsko okruženje prema ovom obliku eksploatacije. Prepoznavanje potencijalnih žrtava u ugroženim grupama, kao što su migranti, izbjeglice, romska djeca i osobe uključene u prostituciju, ključno je za pružanje pomoći i zaštite.

Unapređenje napora u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima u Crnoj Gori zahtijeva sveobuhvatnu i koordiniranu akciju između vladinih institucija, organizacija civilnog društva i lokalnih zajednica. Navedene preporuke nude smjernice za jačanje sistema identifikacije, podrške žrtvama i procesuiranja počinitelaca. Važno je naglasiti da je ključ uspjeha u ovoj borbi u međusektorskoj suradnji i kontinuiranim naporima na edukaciji, podizanju svijesti i pružanju podrške onima koji su najranjiviji.

Crna Gora bi trebala posvetiti posebnu pažnju ugroženim grupama, uključujući romsku djecu, žene uhapšene zbog prostitucije, migrante bez dokumenata, izbjeglice i raseljena lica, naročito Romi, te djecu koja vrše prosjačenje.

Uspostavljanje proaktivnih strategija identifikacije, saradnje s NVO-ima, poboljšanje kontakta s romskim zajednicama, te pravilna implementacija obaveza definisanih u Memorandumu o razumijevanju su ključne komponente u stvaranju efikasnog sistema borbe protiv trgovine ljudima.

Dodatno, podsticanje na obuke za službenike centara za socijalni rad, poboljšanje istraživanja i procesuiranja trgovine ljudima, kao i posebna pažnja prema pravima žrtava i zaštiti svjedoka, čine bitne korake u jačanju sistema. Ključna je i usklađenost sa međunarodnim standardima te konstantna evaluacija i poboljšanje postojećih politika i praksi.

Nastojanja za promjenom javnog stava prema trgovini ljudima i podizanje svijesti među građanima su takođe ključna kako bi se stvorilo okruženje koje ne toleriše ovakav oblik zločina.

Jedino zajednički napor svih članova društva, uz odlučnu podršku međunarodne zajednice, doprinijeće stvaranju sigurnijeg okruženja u kojem će trgovina ljudima biti suzbijena, a prava žrtava zaštićena.

Ohrabrujemo sve građane da budu proaktivni, edukuju se o znakovima trgovine ljudima i budu pažljivi prema sumnjivim situacijama. Aktivna podrška romskim zajednicama, osnaživanje žrtava, te efikasno prijavljivanje nadležnim organima ključni su koraci prema stvaranju okoline u kojoj trgovina ljudima neće

imati mjesta. Zajedno, možemo biti glas za one koji su bez glasa.

Prepoznamo, spriječimo, prijavimo - jer svaki korak prema sprječavanju trgovine ljudima čini svijet sigurnijim i pravednijim mjestom za sve nas.